

Onemocnění horních cest dýchacích u koček

Dobrý den, moje kočička již několik dní kýchá, je smutná a má zelený hlenovitý výtok z očí a nosu. Můžete mi poradit, jak jí mohu pomoci?

S tímto typem onemocnění se u koček setkáváme ve veterinární praxi velmi často. Jedná se o syndrom vyvolávaný celou řadou rozdílných infekčních původců, kteří postihují sliznice nosu, dutiny ústní a spojivku očí. V rozvoji tohoto syndromu jsou zastoupení bakteriální původci, viry, ale i plísňe.

Původci onemocnění se vzájemně doplňují a jejich společné působení zhoršuje průběh onemocnění a odpověď na terapii. Proto je důležitá odpovídající diagnostika onemocnění.

V diferenciální diagnostice těchto onemocnění je nutné nezapomínat na cizí tělesa (osiny trav), imunitně zprostředkovanou rhinitidu nebo nádorová onemocnění nosní dutiny.

Příznaky syndromu onemocnění horních cest dýchacích u koček jsou rozdílné a nejsou specifické pro žádného z infekčních původců. Probíhají od mírného vodnatého výtoku z nosu až po závažná systémově probíhající onemocnění. Způsobují rýmu, zánět spojivek, vředy v dutině ústní, horečku až zápal plic. Majitelé často popisují chrapot, kýchání, pískavé zvuky při dýchání nosem a reverzní kýchání, výtok z očí, zarudnutí spojivek ale také apatii, nechutenství, otoky kloubů, bolestivost a neochotu k pohybu.

Nejčastěji bývají spouštěcím mechanismem celého syndromu virová onemocnění, která podporují rozvoj dalších infekcí tím, že působí poškození sliznic a vyvolávají zánětlivý proces. Na poškozeném povrchu sliznic se druhotně uplatňují bakteriální superinfekce.

Z primárních virových původců mají zásadní význam **kočičí herpesvirus (FHV) a kočičí calicivirus (FCV)**. Proti oběma chorobám je možné kočky běžně očkovat. **Kočičí herpesvirus (FHV)** je virus s nízkou stabilitou ve vnějším prostředí. FHV se manifestuje především rhinitidou, zánětem vedlejších nosních dutin a výtokem z nosu a očí. Typický je zánět spojivek a vředy rohovky. Klinicky je nápadná dušnost a nechutenství. Po prodělané akutní infekci se stává postižený jedinec celoživotním přenašečem, u něhož vlivem stresu může docházet k opakovanému rozvoji onemocnění. Ke komplikacím dochází u FHV zcela zřídka. Těžce probíhající záněty spojivek mohou vést až k trvalé slepotě. U velmi mladých koťat může docházet k rozvoji horečky a celkové slabosti s vysokou úmrtností (**Fading Kitten Syndrome – Syndrom chřadnutí koťat**).

U **kočičího caliciviru (FCV)** se vyskytuje vysoká genetická rozmanitost a celá řada virových kmenů. To znamená, že i řádně vakcinované kočky mohou onemocnět aktivní infekcí kmenem, proti němuž nemají dostatečnou hladinu protilátek. Na základě rozdílné virulence se liší příznaky od nechutenství až po horečku s bolestivostí kloubů a svalů. Vzácně může docházet i k rozvoji zápalu plic. Typické jsou vředy v dutině ústní, jejichž průběh je zhoršován sekundární bakteriální infekcí.

Mezi další významné infekční původce syndromu onemocnění horních cest dýchacích u koček patří **Chlamydomydia felis, Mycoplasma felis, Bartonella henselae a Bordetella bronchiseptica**.

Chlamydomydia felis působí u koček záněty spojivek. K přenosu dochází přímým kontaktem. Symptomy mohou u některých postižených zvířat přetrvávat celé týdny. Většinou

však samovolně vymizí. **Mycoplasma felis** postihuje sliznice dýchacích, močových a pohlavních cest. V rámci syndromu onemocnění horních cest dýchacích působí záněty spojivek a sliznice nosu. K vymizení infekce způsobené mykoplasma felis dochází spontánně většinou do dvou až tří týdnů. **Bartonelly** jsou intracelulární bakterie, které jsou přenášeny blechami a také klíšťaty. U koček je **Bartonella henselae** původcem horeček, svalové bolestivosti a neurologických příznaků. Tyto příznaky jsou variabilní a přetrvávají po dobu dní až týdnů. Podle nejnovějších studií se však mohou bartonelly podílet i na rozvoji syndromu onemocnění horních cest dýchacích u koček. **Bordetella bronchiseptica** se u koček narozdíl od psů uplatňuje mnohem méně. Většinou se u koček vyskytují jako sekundární bakteriální infekce, které zhoršují průběh primárního onemocnění. Závažnější průběh bývá pozorován u koťat, kde může Bordetella bronchiseptica působit i život ohrožující zápal plic. K přenosu většiny těchto onemocnění dochází přímým kontaktem s postiženými kočkami nebo kapénkovou infekcí. Nákazová situace bývá velmi bouřlivá v kočičích útulcích a velkých chovech, kde bývá postiženo více jak 40% zvířat a mnoho zdánlivě zdravých koček funguje jako přenašeči onemocnění.

Z pohledu praktického veterinárního lékaře umožňuje znalost přesné příčiny onemocnění vyslovit přesnou prognózu a použít cílenou léčbu onemocnění. Proto je nutné se připravit na to, že váš veterinární lékař bude muset před stanovením přesné diagnózy provést nejenom pečlivé vyšetření vaší kočičky, ale také bude možná potřebovat odebrat vzorky jako je např. krev nebo stěry z nosu, tlamičky nebo spojivky a odeslat je do laboratoře pro další vyšetření.

Základem prevence syndromu onemocnění horních cest dýchacích u koček je dobrá úroveň chovu založená na kvalitní výživě, čistém, teplém a dobře větraném prostředí. Klíčová je také pravidelná vakcinace koček a to zejména těch, které chováme ve větších skupinách nebo koček, které běžně chodí ven.

Léčba nemocných jedinců je založená na cílené léčbě proti konkrétním původcům a podpůrné terapii. Na základě rozhodnutí veterinárního lékaře jsou pak kočičkám podávána např. antibiotika v tabletách a další celkově podávané léky nebo lokální léčiva v podobě nosních či očních kapek. Postižení pacienti by měly být v době onemocnění drženy v teplém prostředí a dostatečně krmeny. Vhodné je také zvlhčovat vzduch a provádět inhalace (minerální vody, mořská sůl) v transportní přepravce zakryté dekou